

N:o 155.

Af Herr **J. Anderson** i Tenhult: Om beviljande af anslag till inköp af 3,000 exemplar af J. A. Thurgrens »Handbok i svenska lagfarenheten».

Ibland de brister, som vidlåda det svenska skolväsendet, är det i synnerhet en, hvilken i hög grad förtjenar fosterlandsvännens uppmärksamhet, eller att icke den ringaste undervisning om lag och rätt meddelas i våra folkskolor, seminarier och elementarläroverk m. fl. På detta sätt inträder ynglingen, för att ej nämna den unga qvinnan, åt hvilken den lagstiftande makten i senare tider förunnat så många och välförtjenta medgifvanden för utöfningen af en fruktbarande verksamhet i det allmänna lifvet, nästan alldeles värnlös, såsom varande fullkomligt okunnig om medborgarens pligter och rättigheter.

Här är ej stället att uppräknat allt det onda, de lidanden och förluster, ja, total undergång i både ekonomiskt och borgerligt hänseende, som denna okunnighet om lag och rätt åstadkommer samt hvarom den dagliga erfarenheten lemnar flera sorgliga och upprörande bevis. Mången oförvitlig arbetare, som felat af bristande insigt om lagens föreskrifter, skulle sannolikt icke öfverträdt dem, derest han haft någon kännedom derom, emedan han i sådant fall lifvats af den rättskänsla och vörndad för lagen, som hennes läsning alltid ingifver hvarje oförderfvadt sinne, sålunda, och då samhället omöjligen kan eftergifva sin straffande myndighet emot dem, som kränka dess stadgar, enär det är tvunget att antaga, det hvar och en bland dess medlemmar känner hvad lag är, af-

ven om han aldrig ens sett lagen, befolkas fångelser och arbetsinrättningar med olyckliga varelser, till svår skada för dem sjelfva och till stora omkostnader för statsverket. Om möjligt gäller allt detta ännu mera om affärslifvet, der de enskilda intressena äro så mångskiftande och invecklade samt frestelserna så starka, och sannolikt torde det finnas ganska få näringsidkare och jordbrukare, som ej haft skäl att mången gång beklaga sig deröfver, att deras ungdomstid förflutit utan att de fått förvärfva sig den kunskap om lagen, som för utöfningen af deras yrken är så nödvändig och nyttig.

I städerna, der tillgång på lagfarne män merendels icke saknas, kunna nu framställda missförhållanden mer eller mindre, dock alltid emot betalning, förebyggas och afhjelpas. Men sådant är icke förhållandet på landet, der vidsträcktare afstånd och stor tidspillan lägga ofta oundvikliga hinder deremot och följaktligen tillskynda den hjälpbehöfvande dryga utgifter, då han besöker städernas jurister för att förskaffa sig råd och upplysningar.

Enligt hvad jag inhemtat, lärer det icke vara ovanligt, att åtskilliga af Europas stater, äfven ibland de mindre, låta trycka och kostnadsfritt utdela till kommuner samt underordnade betjente lämpliga arbeten i lagfarenheten för att dymedelst sprida kännedom om landets lagar samt af medborgarnes skyldigheter och rättigheter, och att en fosterländskt sinnad regering icke varit främmande för en dylik spridning af våra lagar och författningar, torde säkerligen vara bekant.

År 1872 utgafs från trycket af juris doktor J. A. Thurgren en *Handbok i hela svenska lagfarenheten*, utgörande 86 stora tryckark eller 1276 sidor, och hvilken afyttrades i bokhandeln för det billiga priset af fem kronor, en följd af det åt honom förunnade understöd af allmänna medel, enär densamma i annat fall ej kunnat aflåtas under tre gånger nämnda salupris. Denna upplaga har längesedan blifvit utsåld, och i anseende till lagförändringar, som inom många områden tillkommit, vore en omarbetning alldeles nödvändig, och på samma gång mera omfattande än den förra, så att i följd deraf priset komme att ställa sig betydligt högre än år 1872, emedan alla arbetslöner stigit, likasom bokhandelsprovisionen betydligt förhöjts, hvaraf följer, derest förra priset skall bibehållas för en ny upplaga, att sådan ogörligen låter sig verkställas utan statens melankomst.

På grund af hvad nu är anfördt, och då det är af stor vigt att en

förnyad upplaga af ofvan nämnda innehållsrika handbok må kunna till trycket befordras, får jag för ty vördsamt föreslå,

att Riksdagen täcktes bevilja medel för inköp af tretusen exemplar af samma handbok, hvarje sådant exemplar till fem kronor och bandet till en krona, att utdelas till samtliga kommunalnämnders ordförande i riket och sockenbibliotek samt med vilkor att allmänheten berättigas, att vid skeende inköp af boken njuta detta billiga pris till godo.

Om remiss häraf till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1886.

J. Anderson

från Tenhult.

I anledning af Herr Riksdagsmannen Johan Andersons i Tenhult med fleres gjorda uppmaning får jag äran förklara, att jag med tacksamhet utfäster mig att efter bästa förmåga utgifva en förnyad upplaga af min »Handbok i hela Svenska Lagfarenheten» på de vilkor bemålde Herr Riksdagsmans motion i ämnet närmare innehåller.

Stockholm den 26 Januari 1886.

J. A. Thurgren.